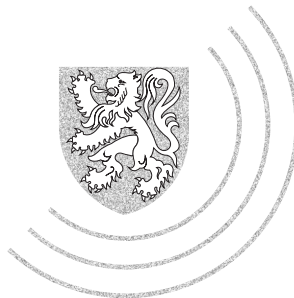

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

22 december 2003

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het facultatief protocol bij het verdrag
inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen,
opgemaakt in New York op 6 oktober 1999**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	7
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	11
Advies van de Raad van State	15
Onwerp van decreet	19
Bijlagen	
– Nederlandse tekst van het facultatief protocol (vertaling)	25
– Franse tekst van het facultatief protocol	31

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Algemene toelichting

Het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen werd op 18 december 1979 aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (VN). Het Verdrag betekende een beslissende stap in de richting van gelijke rechten voor de vrouw. Het moest gelijke rechten waarborgen voor alle vrouwen en op alle vlakken : politiek, economisch, sociaal, cultureel en burgerlijk.

Het Verdrag werd goedgekeurd bij het decreet van 5 maart 1985. Het werd door België geratificeerd op 10 juli 1985 en trad in werking voor België op 9 augustus 1985.

De VN richtten het Comité voor de uitbanning van discriminatie van vrouwen (*Committee on the Elimination of Discrimination Against Women*, CEDAW) op, dat belast is met de opvolging van de rapportering van het Verdrag. België diende een eerste rapport in op 25 september 1987. Het werd op 28 maart 1989 mondeling toegelicht. In 1992 werd een tweede rapport opgemaakt, dat in januari 1996 mondeling werd toegelicht in New York. In september 1998 diende België zijn gecombineerde derde en vierde periodieke rapport in. Op 13 februari 2002 formuleerde het CEDAW aanvullende vragen. Een aantal van de bevoegdheden waarop die vragen betrekking hadden, behoorde tot de gemeenschappen. Eind maart 2002 werden de antwoorden van de Vlaamse Gemeenschap door de cel “Gelijke Kansen in Vlaanderen” bezorgd aan de administratie van de federale minister bevoegd voor het gelijke kansenbeleid. Begin april 2002 bezorgde de federale overheid een geïntegreerd rapport over België aan het CEDAW. De Belgische verdediging van het rapport vond plaats op 10 juni 2002.

Het facultatief protocol bij het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen regelt de werking van het CEDAW.

Artikelsgewijze bespreking van het Protocol

Artikel 1 stelt dat elke verdragsluitende partij de bevoegdheid van het CEDAW erkent om kennisgevingen te ontvangen en te bestuderen.

Volgens artikel 2 kunnen kennisgevingen gedaan worden door of in naam van personen of groepen van personen die stellen slachtoffer te zijn van een schending van in het Verdrag genoemde rechten door de staat die verdragsluitende partij is.

In artikel 3 staat dat kennisgevingen schriftelijk en niet anoniem kunnen gebeuren. Het CEDAW neemt geen kennisgevingen in ontvangst die een staat aangaan die wel partij is bij het Verdrag maar niet bij het facultatief protocol.

Artikel 4 bepaalt dat het CEDAW kennisgevingen slechts bestudeert nadat het zich ervan heeft vergewist dat alle beschikbare nationale rechtsmiddelen zijn uitgeput, tenzij de toepassing van die rechtsmiddelen onredelijk wordt gerekend. In artikel 4, § 2, wordt aangegeven wanneer het CEDAW een kennisgeving niet-ontvankelijk verklaart.

Artikel 5 stipuleert dat het CEDAW te allen tijde, na de ontvangst van een kennisgeving en voordat een beoordeling plaatsgevonden heeft, een verzoek tot spoedige overweging kan richten tot de verdragsluitende partij om voorlopige maatregelen te treffen.

Volgens artikel 6 brengt het CEDAW – behalve in een aantal gevallen – de kennisgeving vertrouwelijk onder de aandacht van de betrokken staat. Binnen de 6 maanden moet de ontvangende staat bij het CEDAW schriftelijke toelichtingen of verklaringen ter verduidelijking geven.

In artikel 7 staat dat het CEDAW vergadert achter gesloten deuren over de ontvangen kennisgevingen. Na onderzoek zendt het Comité zijn zienswijze, vergezeld van eventuele aanbevelingen, naar de betrokken partijen. De verdragsluitende partij moet dan binnen de 6 maanden schriftelijk reageren. Daarna kan het Comité eventueel nog verdere inlichtingen vragen.

Artikel 8 bepaalt dat het CEDAW verdragsluitende partijen kan uitnodigen om mee te werken aan een onderzoek van betrouwbare inlichtingen die wijzen op ernstige of systematische schendingen van de rechten die omschreven worden in het Verdrag. Het Comité kan één of meer leden aanwijzen om een onderzoek in te stellen en verslag uit te brengen. De resultaten worden dan naar de betrokken staat gezonden die binnen de 6 maanden zijn opmerkingen kenbaar kan maken.

Volgens artikel 9 kan het CEDAW een verdragsluitende partij vragen om in zijn verslag nadere gegevens op te nemen omtrent eventueel genomen

maatregelen n.a.v. een onderzoek. Het CEDAW kan indien nodig na 6 maand een staat uitnodigen om de genomen maatregelen mee te delen.

Artikel 10 stelt dat een verdragsluitende partij op het ogenblik van de ondertekening, of de bekrachtiging van, of de toetreding tot het facultatief protocol, kan verklaren dat zij de bevoegdheid van het CEDAW bedoeld in de artikelen 8 en 9, niet erkent. Dat voorbehoud kan steeds ingetrokken worden door de secretaris-generaal ervan in kennis te stellen. België zou geen voorbehoud aantekenen.

Artikel 11 bepaalt dat een verdragsluitende partij het nodige moet doen om te beletten dat haar onderdanen worden blootgesteld aan slechte behandeling of intimidatie omdat zij een kennisgeving bij het CEDAW gedaan hebben.

Artikel 12 stipuleert dat het CEDAW in zijn jaarverslag een overzicht van zijn werkzaamheden moet opnemen.

Volgens artikel 13 moet elke verdragsluitende partij het Verdrag en het facultatief protocol voldoen: de bekendheid geven en de toegang tot standpunten en aanbevelingen van het CEDAW vergemakkelijken.

In artikel 14 staat dat het CEDAW zijn eigen huiselijk reglement opstelt.

Artikel 15 regelt de ondertekening, de bekrachtiging en de toetreding.

Artikel 16 bepaalt de datum van inwerkingtreding.

Artikel 17 stelt dat geen voorbehouden kunnen gemaakt worden.

Artikel 18 behandelt de mogelijkheid om het facultatief protocol te wijzigen.

Artikel 19 regelt de opzegging van het facultatief protocol.

In artikel 20 staat dat de secretaris-generaal van de VN de verdragsluitende partijen in kennis stelt van ondertekeningen, bekrachtigingen, toetredingen, inwerkingtreding, wijzigingen en opzeggingen.

Artikel 21 geeft aan dat het facultatief protocol, waarvan een aantal teksten gelijkelijk authentiek zijn, wordt neergelegd in het archief van de VN. De secretaris-generaal van de VN bezorgt de verdragsluitende partijen een eensluidend afschrift.

Procedureverloop van het Protocol

Het gemengd karakter gold oorspronkelijk voor de federale overheid, de gemeenschappen, het Waalse Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Die gemengde aard en de ondertekensformule werden via een schriftelijke procedure vastgelegd.

In haar vergadering d.d. 3 december 1999 besliste de Vlaamse regering om haar goedkeuring te hechten aan het facultatief protocol en om de federale minister van Buitenlandse Zaken te machtigen om het, in naam van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, te ondertekenen volgens formule 3, d.w.z. één enkele ondertekening met volmachten van alle betrokken overheden, in naam van het koninkrijk België, doch met vermelding van alle andere entiteiten onder de handtekening.

Het facultatief protocol werd op 12 december 1999 in New York ondertekend.

Gezien de inhoud en het doel van het basisverdrag, besliste de Werkgroep Gemengde Verdragen, adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), in zijn vergadering d.d. 23 februari 2000, om het gemengd karakter uit te breiden tot alle gewesten. De directie Verdragen van het federale ministerie van Buitenlandse Zaken kreeg de opdracht om stappen te ondernemen bij het secretariaat van de VN teneinde de ondertekensformule aan te passen. De ICBB heeft op 8 juni 2000 die beslissing bekrachtigd.

In haar vergadering d.d. 14 februari 2003 besliste de Vlaamse regering om haar principiële goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet en aan de bijhorende memorie van toelichting. Tevens werd de Vlaamse minister bevoegd voor de gelijke kansen gelast om het advies in te winnen van de Raad van State.

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Raad van State

De SERV bracht op 5 september 2002 advies uit. Het Dagelijks Bestuur sluit zich aan bij het ontwerp van decreet. Voor de SERV zijn alle vormen van discriminatie laakbaar. De Vlaamse sociale partners ondersteunen ten volle het initiatief van de VN tot opvolging en rapportering. De Raad heeft op 11 september 2002 die beslissing bekrachtigd.

In zijn advies d.d. 18 maart 2003 maakte de Raad van State geen opmerkingen bij het ontwerp van decreet.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en
Gelijke Kansen,*

Adelheid BYTTEBIER

*De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands
Beleid en E-government,*

Patricia CEYSENS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met het facultatief protocol bij het verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt in New York op 6 oktober 1999

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking en de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt gemeenschaps- en gewestaangelegenheden.

Artikel 2

Het facultatief protocol bij het verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt in New York op 6 oktober 1999, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAEL

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking,

Mieke VOGELS

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting,

Jaak GABRIELS

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 5 september '02
RVP/IT/02-032**De heer Jaak GABRIËLS**Vlaams Minister van Economie, Buitenlandse
Handel, Huisvesting en Buitenlands Beleid
Wetstraat 34-361000 BRUSSEL

Mijnheer de Minister,

Betreft: Principiële goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met het facultatief protocol bij het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt in New York op 6 oktober 1999

Onder voorbehoud van definitieve goedkeuring door de Raad van de SERV op 11 september a.s. kan ik u in naam van het Dagelijks Bestuur van de SERV mededelen dat de Vlaamse sociale partners zich uiteraard aansluiten bij het ontwerp van decreet.

Voor de SERV zijn alle vormen van discriminatie laakbaar en de sociale partners ondersteunen dan ook ten volle het initiatief van de Verenigde Naties tot opvolging en rapportering in deze zaken.

In de hoop u hiermee van dienst te zijn geweest, verblijven wij,

Met de meeste hoogachting,

Pieter KERREMANS,
Administrateur-generaal

C.c.: De heer Herbert Tombeur, Directeur Administratie Buitenlands Beleid

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 11 september '02
AAG/kv/BekrachAdv

De heer Jaak GABRIËLS

Vlaams Minister van Economie, Buitenlandse
Handel, Huisvesting en Buitenlands Beleid
Wetstraat 34-36

1040

BRUSSEL

Mijnheer de Minister,

Betreft: Principiële goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met het facultatief protocol bij het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt in New York op 6 oktober 1999

Bij brief van 5 september jl. werd U bovenvermeld advies overgemaakt.

De Raad heeft op zijn bijeenkomst van heden dit advies bekrachtigd.

Met de meeste hoogachting,

Pieter KERREMANS,
Administrateur-generaal.

Philippe MUYTERS,
Voorzitter.

C.c.: De heer Herbert Tombeur, Directeur Administratie Buitenlands Beleid

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 35.002/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 3 maart 2003 door de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelings-samenwerking verzocht haar van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met het facultatief protocol bij het verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt in New York op 6 oktober 1999", heeft op 18 maart 2003 het volgende advies gegeven :

Bij het ontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

35.002/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren M. VAN DAMME, kamervoorzitter,

J. BAERT,
J. SMETS, staatsraden,

Mevrouw A. BECKERS, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. VAN VAERENBERGH, eerste auditeur.
De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door Mevr. M.-C. CEULE, eerste referendaris - afdelingshoofd.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

*De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands
Beleid en E-government,*

DE VLAAMSE REGERING,

Patricia CEYSENS

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn,
Gezondheid en Gelijke Kansen en de Vlaamse mi-
nister van Economie, Buitenlands Beleid en E-
government ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en
Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de
Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het
ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst
volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt gemeenschaps- en gewestaange-
legenheden.

Artikel 2

Het facultatief protocol bij het verdrag inzake de
uitbanning van alle vormen van discriminatie van
vrouwen, opgemaakt in New York op 6 oktober
1999, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 18 juli 2003.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en
Gelijke Kansen,*

Adelheid BYTTEBIER

BIJLAGEN

VERTALING**Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen**

De Staten die partij zijn bij dit Protocol,

Erop wijzend dat het Handvest van de Verenigde Naties opnieuw het vertrouwen in de fundamentele rechten van de mens, in de waardigheid en de waarde van de mens en in de gelijke rechten van mannen en vrouwen bevestigt,

Tevens erop wijzend dat de Universele Verklaring van de rechten van de mens verkondigt dat alle mensen vrij en gelijk in waardigheid en in rechten zijn geboren en dat een ieder aanspraak heeft op alle daarin genoemde rechten en vrijheden, zonder enig onderscheid van welke aard dan ook, waaronder onderscheid naar geslacht,

Eraan herinnerend dat de Internationale Verdragen inzake de rechten van de mens en andere internationale instrumenten inzake de rechten van de mens discriminatie op grond van geslacht verbieden,

Tevens eraan herinnerend dat het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen („het Verdrag”), waarin alle Staten die daarbij partij zijn discriminatie van vrouwen in alle vormen veroordelen en overeenkomen onverwijld met alle passende middelen een beleid te voeren, gericht op uitbanning van discriminatie van vrouwen,

Opnieuw hun vastbeslotenheid bevestigend het volledige en gelijke genot van alle rechten van de mens en fundamentele vrijheden door vrouwen te verzekeren en doeltreffende maatregelen te nemen om schendingen van deze rechten en vrijheden te voorkomen,

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1

Een Staat die partij is bij dit Protocol erkent de bevoegdheid van het Comité voor de uitbanning van discriminatie van vrouwen („het Comité”) om kennisgevingen te ontvangen en te bestuderen die zijn gedaan in overeenstemming met artikel 2.

Artikel 2

Kennisgevingen kunnen worden gedaan door of in naam van personen of groepen van personen, onder de rechtsmacht van een Staat die partij is, die stellen slachtoffer te zijn van een schending van in het Verdrag genoemde rechten door die Staat die partij is.

Indien een kennisgeving wordt gedaan in naam van personen of groepen van personen, geschiedt dit met hun instemming, tenzij de opsteller kan rechtvaardigen dat hij namens hen optreedt zonder deze instemming.

Artikel 3

Kennisgevingen geschieden schriftelijk en niet anoniem.

Het Comité neemt geen kennisgevingen in ontvangst die een Staat betreffen die partij is bij het Verdrag maar geen partij is bij dit Protocol.

Artikel 4

1. Het Comité bestudeert geen kennisgevingen, zonder zich ervan te hebben vergewist dat alle beschikbare nationale rechtsmiddelen zijn uitgeput, tenzij de toepassing van deze rechtsmiddelen onredelijk wordt gerekend of het onwaarschijnlijk is dat zij zullen leiden tot effectief herstel.

2. Het Comité verklaart een kennisgeving niet-ontvankelijk, wanneer:

a. Dezelfde aangelegenheid reeds is onderzocht door het Comité of is of wordt onderzocht uit hoofde van een andere internationale onderzoeksprocedure of regeling;

b. Deze in strijd is met de bepalingen van het Verdrag;

c. Deze klaarblijkelijk slecht onderbouwd of onvoldoende gestaafd is;

d. Deze een misbruik vormt van het recht een kennisgeving te doen.

e. De feiten die onderwerp zijn van de kennisgeving zich hebben voorgedaan voordat dit Protocol van kracht werd voor de betrokken Staat die partij is, tenzij deze feiten zich na die datum zijn blijven voordoen.

Artikel 5

1. Te allen tijde na de ontvangst van een kennisgeving en voordat een beoordeling op de merites heeft plaatsgevonden, kan het Comité een verzoek ter spoedige overweging zenden naar de betrokken Staat die partij is om de voorlopige maatregelen te nemen die nodig kunnen zijn ten einde mogelijke onherstelbare schade voor het slachtoffer of de slachtoffers van de beweerde schending te vermijden.

2. Indien het Comité gebruik maakt van haar discretionaire bevoegdheid uit hoofde van het eerste lid van dit artikel, betekent dit geen beoordeling inzake de ontvankelijkheid of op de merites van de kennisgeving.

Artikel 6

1. Tenzij het Comité een kennisgeving als niet-ontvankelijk beschouwt zonder raadpleging van de betrokken Staat die partij is, en mits de persoon of personen instemt of instemmen met de openbaarmaking van zijn of hun identiteit aan die Staat die partij is, brengt het Comité iedere kennisgeving die haar wordt gedaan uit hoofde van dit Protocol vertrouwelijk onder de aandacht van de betrokken Staat die partij is.

2. Binnen zes maanden dient de ontvangende Staat die partij is bij het Comité schriftelijke toelichtingen of verklaringen in ter verduidelijking van de aangelegenheid, onder vermelding van de door die Staat die partij is eventueel genomen corrigerende maatregelen.

Artikel 7

1. Het Comité bestudeert kennisgevingen die zijn ontvangen uit hoofde van dit Protocol in het licht van alle inlichtingen die hem ter beschikking zijn gesteld door of in naam van de personen of groepen van personen en door de betrokken Staat die partij is, mits deze inlichtingen worden toegezonden aan de betrokken partijen.

2. Het Comité vergadert achter gesloten deuren wanneer het kennisgevingen uit hoofde van dit Protocol onderzoekt.

3. Na onderzoek van een kennisgeving zendt het Comité zijn zienswijze inzake de mededeling, vergezeld van zijn eventuele aanbevelingen, toe aan de betrokken partijen.

4. De Staat die partij is, neemt de zienswijze van het Comité, tezamen met zijn eventuele aanbevelingen, grondig in overweging, en dient bij het Comité, binnen zes maanden, een schriftelijke reactie in met inbegrip van inlichtingen inzake maatregelen die zijn genomen in het licht van de zienswijze en aanbevelingen van het Comité.

5. Het Comité kan de Staat die partij is uitnodigen verdere inlichtingen te verstrekken inzake eventuele maatregelen die de Staat die partij is heeft genomen naar aanleiding van zijn zienswijze of eventuele aanbevelingen, zulks tevens, indien het Comité dit gepast acht, in de volgende verslagen van de Staat die partij is uit hoofde van artikel 18 van het Verdrag.

Artikel 8

1. Indien het Comité betrouwbare inlichtingen ontvangt die wijzen op ernstige of systematische schendingen door een Staat die partij is van rechten omschreven in het Verdrag, nodigt het Comité die Staat die partij is uit mee te werken aan het onderzoek van de inlichtingen en daartoe opmerkingen in te dienen met betrekking tot de betrokken inlichtingen.

2. Rekening houdend met eventuele opmerkingen die kunnen zijn ingediend door de Staat die partij is, alsmede met andere betrouwbare informatie waarover het beschikt, kan het Comité een of meer van zijn leden aanwijzen om een onderzoek uit te voeren en spoedig verslag uit te brengen aan het Comité. Indien gerechtvaardigd en met de instemming van de Staat die partij is, kan het onderzoek een bezoek aan zijn grondgebied omvatten.

3. Na onderzoek van de uitkomsten van een dergelijk onderzoek, zendt het Comité deze uitkomsten toe aan de betrokken Staat die partij is, vergezeld van eventueel commentaren en aanbevelingen.

4. De betrokken Staat die partij is dient binnen zes maanden na ontvangst van de door het Comité toegezonden uitkomsten, commentaren en aanbevelingen, zijn opmerkingen in bij het Comité.

5. Een dergelijk onderzoek draagt een vertrouwelijk karakter en er wordt gestreefd naar de medewerking van de Staat die partij is in alle stadia van de procedure.

Artikel 9

1. Het Comité kan de Staat die partij is uitnodigen in zijn verslag uit hoofde van artikel 18 van het Verdrag nadere gegevens op te nemen omtrent eventueel genomen maatregelen naar aanleiding van een onderzoek uitgevoerd uit hoofde van artikel 8 van dit Protocol.

2. Het Comité kan, indien nodig, na afloop van het tijdvak van zes maanden zoals bedoeld in artikel 8, vierde lid, de betrokken Staat die partij is uitnodigen hem in kennis te stellen van de maatregelen genomen naar aanleiding van een dergelijk onderzoek.

Artikel 10

1. Elke Staat die partij is, kan op het tijdstip van ondertekening of bekrachtiging van dit Protocol, dan wel van toetreding daartoe, verklaren dat hij de bevoegdheid van het Comité bedoeld in de artikelen 8 en 9 niet erkent.

2. Een Staat die partij is en die een verklaring heeft afgelegd in overeenstemming met het eerste lid van dit artikel, kan dit voorbehoud te allen tijde intrekken door de Secretaris-Generaal hiervan in kennis te stellen.

Artikel 11

Een Staat die partij is onderneemt alle benodigde stappen om te verzekeren dat personen die onder zijn rechtsmacht vallen niet worden blootgesteld aan slechte behandeling of intimidatie als gevolg van het doen van kennisgevingen aan het Comité ingevolge dit Protocol.

Artikel 12

Het Comité neemt in zijn jaarlijks verslag uit hoofde van artikel 21 van het Verdrag een overzicht op van de werkzaamheden uit hoofde van dit Protocol.

Artikel 13

Elke Staat die partij is, verbindt zich ertoe op ruime schaal bekendheid en publiciteit te geven aan het Verdrag en dit Protocol en de toegang tot inlichtingen inzake de standpunten en aanbevelingen van het Comité te vergemakkelijken, in het bijzonder over aangelegenheden betreffende de Staat die partij is.

Artikel 14

Het Comité stelt zijn eigen huishoudelijk reglement vast dat dient te worden nageleefd bij de uitoefening van de hem door dit Protocol opgelegde taken.

Artikel 15

1. Dit Protocol staat open voor ondertekening door iedere Staat die het Verdrag heeft ondertekend, bekrachtigd of ertoe is toegetreden.

2. Dit Protocol dient te worden bekrachtigd; alleen een Staat die het Verdrag heeft bekrachtigd of ertoe is toegetreden, kan bekrachtigen. De akten van bekrachtiging worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

3. Dit Protocol staat open voor toetreding door iedere Staat die het Verdrag heeft bekrachtigd of ertoe is toegetreden.

4. Toetreding geschiedt door nederlegging van een akte van toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Artikel 16

1. Dit Protocol treedt in werking drie maanden na de datum van nederlegging van de tiende akte van bekrachtiging of toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

2. Voor elke Staat die dit Protocol bekrachtigt of ertoe toetreedt nadat het in werking is getreden, treedt dit Protocol in werking drie maanden na de datum van nederlegging van zijn akte van bekrachtiging of toetreding.

Artikel 17

Ten aanzien van dit Protocol kunnen geen voorbehouden worden gemaakt.

Artikel 18

1. Iedere Staat die partij is kan een wijziging op dit Protocol voorstellen en indienen bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. De Secretaris-Generaal doet de Staten die partij zijn mededeling van voorgestelde wijzigingen met het verzoek hem of haar ervan in kennis te stellen of zij voorstander zijn van een conferentie van de Staten die partij zijn teneinde het voorstel te bestuderen en erover te stemmen. In het geval dat ten minste een derde van de Staten die partij zijn voorstander is van een dergelijke conferentie, roept de Secretaris-Generaal de conferentie bijeen onder auspiciën van de Verenigde Naties. Wijzigingen

die worden aangenomen door de meerderheid van de aanwezige Staten die partij zijn en stemmen tijdens de conferentie worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

2. Wijzigingen worden van kracht nadat zij zijn goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties en zijn aanvaard door een meerderheid van twee derde van de Staten die partij zijn bij dit Protocol in overeenstemming met hun onderscheiden constitutionele procedures.

3. Indien wijzigingen van kracht worden, zijn zij bindend voor de Staten die partij zijn die de wijzigingen hebben aanvaard; andere Staten die partij zijn blijven gebonden door de bepalingen van dit Protocol en eventuele eerdere wijzigingen die zij hebben aanvaard.

Artikel 19

1. Iedere Staat die partij is kan dit Protocol te allen tijde opzeggen door de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties hiervan schriftelijk in kennis te stellen. De opzegging wordt van kracht zes maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

2. De bepalingen van dit Protocol blijven van toepassing op mededelingen gedaan uit hoofde van artikel 2 of een onderzoek aangevangen uit hoofde van artikel 8 voorafgaand aan de datum waarop de opzegging van kracht wordt.

Artikel 20

De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties stelt alle Staten in kennis van:

- a. Ondertekeningen, bekrachtigingen en toetredingen uit hoofde van dit Protocol;
- b. De datum van inwerkingtreding van dit Protocol en van wijzigingen uit hoofde van artikel 18;
- c. Opzeggingen uit hoofde van artikel 19.

Artikel 21

1. Dit Protocol, waarvan de Arabische, de Chinese, de Engelse, de Franse, de Russische en de Spaanse tekst gelijkelijk authentiek zijn, wordt nedergelegd in het archief van de Verenigde Naties.

2. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties doet voor eensluidend gewaarmerkte afschriften van dit Protocol toekomen aan alle Staten bedoeld in artikel 25 van het Verdrag.

(Voor de ondertekeningen zie blz. 14 van Trb. 2000, 99, blz. 1 van Trb. 2001, 146 en blz. 1 van dit Tractatenblad.)

**Protocole facultatif à la Convention
sur l'élimination de toutes les formes
de discrimination à l'égard des femmes**

Les États Parties au présent Protocole,

Notant que la Charte des Nations Unies réaffirme la foi dans les droits fondamentaux de l'individu, dans la dignité et la valeur de la personne humaine et dans l'égalité des droits des hommes et des femmes,

Notant également que la Déclaration universelle des droits de l'homme proclame que tous les êtres humains naissent libres et égaux en dignité et en droits et que chacun peut se prévaloir de tous les droits et de toutes les libertés proclamés dans la Déclaration, sans distinction aucune, notamment de sexe,

Rappelant que les Pactes internationaux relatifs aux droits de l'homme et les autres instruments internationaux relatifs aux droits de l'homme interdisent la discrimination fondée sur le sexe,

Rappelant la Convention sur l'élimination de toutes les formes de discrimination à l'égard des femmes («la Convention»), dans laquelle les États Parties condamnent la discrimination à l'égard des femmes sous toutes ses formes et conviennent de poursuivre par tous les moyens appropriés et sans retard une politique tendant à éliminer la discrimination à l'égard des femmes,

Réaffirmant qu'ils sont résolus à assurer le plein exercice par les femmes, dans des conditions d'égalité, de tous les droits fondamentaux et libertés fondamentales et de prendre des mesures efficaces pour prévenir les violations de ces droits et libertés,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

Tout État Partie au présent Protocole («l'État Partie») reconnaît la compétence du Comité pour l'élimination de la discrimination à l'égard des femmes («le Comité») en ce qui concerne la réception et l'examen de communications soumises en application de l'article 2.

Article 2

Des communications peuvent être présentées par des particuliers ou groupes de particuliers ou au nom de particuliers ou groupes de particuliers relevant de la juridiction d'un État Partie, qui affirment être victimes d'une violation par cet État Partie d'un des droits énoncés dans la Convention. Une communication ne peut être présentée au nom de particuliers ou groupes de particuliers qu'avec leur consentement, à moins que l'auteur ne puisse justifier qu'il agit en leur nom sans un tel consentement.

Article 3

Les communications doivent être présentées par écrit et ne peuvent être anonymes. Une communication concernant un État Partie à la Convention qui n'est pas Partie au présent Protocole est irrecevable par le Comité.

Article 4

1. Le Comité n'examine aucune communication sans avoir vérifié que tous les recours internes ont été épuisés, à moins que la procédure de recours n'excède des délais raisonnables ou qu'il soit improbable que le requérant obtienne réparation par ce moyen.

2. Le Comité déclare irrecevable toute communication:

a) Ayant trait à une question qu'il a déjà examinée ou qui a déjà fait l'objet ou qui fait l'objet d'un examen dans le cadre d'une autre procédure d'enquête ou de règlement international;

b) Incompatible avec les dispositions de la Convention;

c) Manifestement mal fondée ou insuffisamment motivée;

d) Constituant un abus du droit de présenter de telles communications;

e) Portant sur des faits antérieurs à la date d'entrée en vigueur du présent Protocole à l'égard de l'État Partie intéressé, à moins que ces faits ne persistent après cette date.

Article 5

1. Après réception d'une communication, et avant de prendre une décision sur le fond, le Comité peut à tout moment soumettre à l'urgente attention de l'État Partie intéressé une demande tendant à ce qu'il prenne les mesures conservatoires nécessaires pour éviter qu'un dommage irréparable ne soit causé aux victimes de la violation présumée.
2. Le Comité ne préjuge pas de sa décision sur la recevabilité ou le fond de la communication du simple fait qu'il exerce la faculté que lui donne le paragraphe 1 du présent article.

Article 6

1. Sauf s'il la juge d'office irrecevable sans en référer à l'État Partie concerné, et à condition que l'intéressé ou les intéressés consentent à ce que leur identité soit révélée à l'État Partie, le Comité porte confidentiellement à l'attention de l'État Partie concerné toute communication qui lui est adressée en vertu du présent Protocole.
2. L'État Partie intéressé présente par écrit au Comité, dans un délai de six mois, des explications ou déclarations apportant des précisions sur l'affaire qui fait l'objet de la communication, en indiquant le cas échéant les mesures correctives qu'il a prises.

Article 7

1. En examinant les communications qu'il reçoit en vertu du présent Protocole, le Comité tient compte de toutes les indications qui lui sont communiquées par les particuliers ou groupes de particuliers ou en leur nom et par l'État Partie intéressé, étant entendu que ces renseignements doivent être communiqués aux parties concernées.
2. Le Comité examine à huis clos les communications qui lui sont adressées en vertu du présent Protocole.
3. Après avoir examiné une communication, le Comité transmet ses constatations à son sujet, éventuellement accompagnées de ses recommandations, aux parties concernées.

4. L'État Partie examine dûment les constatations et les éventuelles recommandations du Comité, auquel il soumet, dans un délai de six mois, une réponse écrite, l'informant notamment de toute action menée à la lumière de ses constatations et recommandations.

5. Le Comité peut inviter l'État Partie à lui soumettre de plus amples renseignements sur les mesures qu'il a prises en réponse à ses constatations et éventuelles recommandations, y compris, si le Comité le juge approprié, dans les rapports ultérieurs que l'État Partie doit lui présenter conformément à l'article 18 de la Convention.

Article 8

1. Si le Comité est informé, par des renseignements crédibles, qu'un État Partie porte gravement ou systématiquement atteinte aux droits énoncés dans la Convention, il invite cet État à s'entretenir avec lui des éléments ainsi portés à son attention et à présenter ses observations à leur sujet.

2. Le Comité, se fondant sur les observations éventuellement formulées par l'État Partie intéressé, ainsi que sur tout autre renseignement crédible dont il dispose, peut charger un ou plusieurs de ses membres d'effectuer une enquête et de lui rendre compte sans tarder des résultats de celle-ci. Cette enquête peut, lorsque cela se justifie et avec l'accord de l'État Partie, comporter des visites sur le territoire de cet État.

3. Après avoir étudié les résultats de l'enquête, le Comité les communique à l'État Partie intéressé, accompagnés, le cas échéant, d'observations et de recommandations.

4. Après avoir été informé des résultats de l'enquête et des observations et recommandations du Comité, l'État Partie présente ses observations à celui-ci dans un délai de six mois.

5. L'enquête conserve un caractère confidentiel et la coopération de l'État Partie sera sollicitée à tous les stades de la procédure.

Article 9

1. Le Comité peut inviter l'État Partie intéressé à inclure dans le rapport qu'il doit présenter conformément à l'article 18 de la Convention des précisions sur les mesures qu'il a prises à la suite d'une enquête effectuée en vertu de l'article 8 du présent Protocole.
2. À l'expiration du délai de six mois visé au paragraphe 4 de l'article 8, le Comité peut, s'il y a lieu, inviter l'État Partie intéressé à l'informer des mesures qu'il a prises à la suite d'une telle enquête.

Article 10

1. Tout État Partie peut, au moment où il signe ou ratifie le présent Protocole ou y adhère, déclarer qu'il ne reconnaît pas au Comité la compétence que confèrent à celui-ci les articles 8 et 9.
2. Tout État Partie qui a fait la déclaration visée au paragraphe 1 du présent article peut à tout moment retirer cette déclaration par voie de notification au Secrétaire général.

Article 11

L'État Partie prend toutes les dispositions nécessaires pour que les personnes relevant de sa juridiction qui communiquent avec le Comité ne fassent pas de ce fait l'objet de mauvais traitements ou d'intimidation.

Article 12

Le Comité résume dans le rapport annuel qu'il établit conformément à l'article 21 de la Convention les activités qu'il a menées au titre du présent Protocole.

Article 13

Tout État Partie s'engage à faire largement connaître et à diffuser la Convention ainsi que le présent Protocole, et à faciliter l'accès aux informations relatives aux constatations et aux recommandations du Comité, en particulier pour les affaires concernant cet État Partie.

Article 14

Le Comité arrête son propre règlement intérieur et exerce les fonctions que lui confère le présent Protocole conformément à ce règlement.

Article 15

1. Le présent Protocole est ouvert à la signature de tous les États qui ont signé la Convention, l'ont ratifiée ou y ont adhéré.
2. Le présent Protocole est sujet à ratification par tout État qui a ratifié la Convention ou y a adhéré. Les instruments de ratification seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.
3. Le présent Protocole est ouvert à l'adhésion de tout État qui a ratifié la Convention ou y a adhéré.
4. L'adhésion s'effectue par le dépôt d'un instrument d'adhésion auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

Article 16

1. Le présent Protocole entrera en vigueur trois mois après la date de dépôt du dixième instrument de ratification ou d'adhésion.
2. Pour chaque État qui ratifiera le présent Protocole ou y adhèrera après son entrée en vigueur, le Protocole entrera en vigueur trois mois après la date du dépôt par cet État de son instrument de ratification ou d'adhésion.

Article 17

Le présent Protocole n'admet aucune réserve.

Article 18

1. Tout État Partie peut déposer une proposition d'amendement au présent Protocole auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Le Secrétaire général communiquera la proposition aux États Parties en leur demandant de lui faire savoir s'ils sont favorables à la convocation d'une conférence des États Parties aux fins d'examen et de mise aux voix de la proposition. Si un tiers au moins des États Parties se déclare favorable à une

telle conférence, le Secrétaire général la convoque sous les auspices de l'Organisation des Nations Unies. Tout amendement adopté par la majorité des États Parties présents et votants à la conférence est présenté à l'Assemblée générale des Nations Unies pour approbation.

2. Les amendements entreront en vigueur lorsqu'ils auront été approuvés par l'Assemblée générale des Nations Unies et acceptés par les deux tiers des États Parties au présent Protocole, conformément aux procédures prévues par leur constitution respective.

3. Lorsque les amendements entreront en vigueur, ils auront force obligatoire pour les États Parties qui les auront acceptés, les autres États Parties restant liés par les dispositions du présent Protocole et par tout autre amendement qu'ils auront accepté antérieurement.

Article 19

1. Tout État Partie peut dénoncer le présent Protocole à tout moment en adressant une notification écrite au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. La dénonciation prend effet six mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire général.

2. Les dispositions du présent Protocole continuent de s'appliquer à toute communication présentée conformément à l'article 2 ou toute enquête entamée conformément à l'article 8 avant la date où la dénonciation prend effet.

Article 20

Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies informe tous les États:

- a) Des signatures, ratifications et adhésions;
- b) De la date d'entrée en vigueur du présent Protocole et de tout amendement adopté au titre de l'article 18;
- c) De toute dénonciation au titre de l'article 19.

Article 21

1. Le présent Protocole, dont les textes en anglais, arabe, chinois, espagnol, français et russe font également foi, est versé aux archives de l'Organisation des Nations Unies.
2. Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies transmet une copie certifiée conforme du présent Protocole à tous les États visés à l'article 25 de la Convention.